

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 18/2012-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., a. s. v konkurze, B., zastúpenej advokátom Mgr. D. Š., B., a advokátom JUDr. B. J., PhD., B., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžr 74/2011 zo 7. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., a. s. v konkurze, o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. decembra 2011 doručená sťažnosť spoločnosti P., a. s. v konkurze, B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Sp 53/2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžr 74/2011.

Z obsahu sťažnosti vyplynul tento skutkový stav:

„... Sťažovateľ v zastúpení štatutárnym orgánom (predseda predstavenstva T. L. a podpredseda predstavenstva M. V.) podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu Obvodného pozemkového úradu v N... č. rozhodnutia OPÚ-2010-08/00785/dam zo dňa 1. októbra 2010. Išlo o opravný prostriedok voči správne rozhodnutiu, o ktorom mal rozhodovať súd.

... Dňa 4. marca 2011 Krajský súd v Žiline uznesením v konaní vedenom pod sp. zn. 29Sp/53/2010 konštatoval nedostatok aktívnej procesnej legitímácie sťažovateľa na podanie opravného prostriedku a tento odmietol.

... Proti rozhodnutiu Krajského súdu v Žiline bol sťažovateľom podaný opravný prostriedok - odvolanie v zákonom stanovenej lehote.

... O odvolaní rozhodol odvolací súd - Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 1Sžr/74/2011 zo dňa 7. októbra 2011. Najvyšší súd SR uznesením potvrdil uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 4. marca 2011, č.k. 29Sp/53/2010-89. Zároveň nepriznal účastníkovi odvolacieho konania trovy konania.

... Odvolací súd rovnako ako prvostupňový súd dospel k záveru, že procesné práva na vyvolanie súdneho prieskumu spoločnosti P., a.s. v konkurze ako úpadcovi nesvedčia, ale tieto svedčia správcovi konkurznej podstaty. Konštatoval tak z dôvodu, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 36-24 K 323/00-614 zo dňa 20.12.2002 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu P., a.s. a uznesením č.k. 36K-24K 323/00-KI-3341 zo dňa 25.01.2008 bola do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovená JUDr. D. Ď. K odvolaniu proti rozhodnutiu správneho orgánu došlo dňa 4.11.2010, teda po vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľa.“

Sťažovateľka v sťažnosti v podstatnom uviedla:

«... Rozhodnutia prvostupňového ako aj odvolacieho súdu sú založené na nesprávnom právnom názore odvolacieho súdu, ktorý vyústil do odňatia možnosti účastníkovi - sťažovateľovi konať pred súdom vo veci podaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu.

... Nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že prvostupňový ako aj odvolací súd dospel k záveru, že procesné práva na vyvolanie súdneho prieskumu spoločnosti P., a.s. v konkurze ako úpadcovi nesvedčia, ale tieto svedčia správcovi konkurznej podstaty. Konštatoval tak z dôvodu, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 36-24 K 323/00-614 zo dňa 20.12.2002 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu P., a.s. a uznesením č.k. 36K-24K 323/00-KI-3341 zo dňa 25.01.2008 bola do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovená JUDr. D. Ď. K odvolaniu proti rozhodnutiu správneho orgánu došlo dňa 4.11.2010, teda po vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľa.

... Základnou vadou rozhodnutia je nesprávna aplikácia ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. zákona o konkurze a vyrovnaní (ďalej aj ako „ZKV“), na základe ktorej dospel odvolací súd k záveru, že nakoľko majetok, ktorého sa týka odvolanie patrí do konkurznej podstaty, tak právo konať ohľadom tohto má správca konkurznej podstaty.

... Rozhodnutie správneho orgánu, ktoré bolo na súde napádané odvolaním, o ktorom mal rozhodovať Krajský súd v Žiline sa však netýka žiadneho majetku, ktorý bol vo vlastníctve sťažovateľa ku dňu začatiu konkurzu, alebo ktorý sťažovateľ neskôr nadobudol v čase trvania konkurzu. Teda nie je splnená základná požiadavka kladená na zaradenie majetku do podstaty, ako ju prezumuje ust. § 6 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb.. Vlastnícke právo k pozemkom parc. č. 1160, 1161/1, 1161/2, 1162, 1319, 1320 a 1326 zapísané na LV č. 78 pre kat. úz. S. (ďalej len „pozemky“) v čase vyhlásenie konkurzu ani v čase kedykoľvek po vyhlásení konkurzu neboli v katastri nehnuteľností zapísané na sťažovateľa. Teda netvorí a nemôžu tvoriť podstatu.

... Odvolanie - opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu - odporcu, v konaní vedenom pod č. OPÚ-2010/08/0078/dam podával sťažovateľ v dobrej viere ako účastník správneho konania. Počas celého konania pred odporcom bolo s ním ako s účastníkom konania konané, bolo mu riadne doručené rozhodnutie správneho orgánu -

odporcu č. OPÚ-2010/08/00785/dam zo dňa 1. októbra 2010. V poučení bol poučený o skutočnosti, že môže voči rozhodnutiu podať opravný prostriedok, čo aj učinil.

... Aktívnu legitímáciu sťažovateľa na podanie opravného prostriedku možno vyvodzovať aj z § 250m O.s.p., podľa ktorého „Účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.“

... Odvolací súd v rozhodnutí nesprávne vyložil ustanovenia § 6 ZKV a 19 ZKV, v dôsledku čoho došlo k nesprávnej aplikácii relevantných ustanovení § 14 ZKV. Na správcu konkurznej podstaty neprechádza oprávnenie nakladať s iným majetkom než je majetok podstaty.

... Po vyhlásení konkurzu, vykonáva štatutárny orgán svoju pôsobnosť v takom rozsahu, v akom neprešla na správcu konkurznej podstaty a na správcu konkurznej podstaty prechádza výlučne oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku a to menom a na účet úpadcu. Nakoľko v danom prípade neprešlo oprávnenie na správcu, tak subjektom oprávneným na konanie bol a stále je štatutárny orgán spoločnosti sťažovateľa.»

Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie odvolacieho súdu má znaky „arbitrárneho, nedostatočne odôvodneného a právne nepodloženého rozhodnutia“.

Na základe uvádzaných skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Sp 53/2010 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžr 74/2011, priznal jej primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania.

Sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 11. januára 2012 svoju sťažnosť argumentačne doplnila a zároveň upravila petit sťažnosti.

Podľa sťažovateľky všeobecné súdy sa vôbec nevysporiadali s argumentom o existencii pochybností, či sporné nehnuteľnosti sú vôbec súčasťou konkurznej podstaty.

V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla:

«... požiadavku identifikácie nehnuteľnosti, t.j. požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti je potrebné klásť aj na obsah súpisu konkurznej podstaty, pretože zápis veci do súpisu konkurznej podstaty predstavuje titul, ktorým správca konkurznej podstaty dokladá, že je oprávnený so spísaným majetkom pri jeho speňažení nakladať... Je nesporné, že súdmi skúmaný súpis, čo do identifikácie nehnuteľností, obsahoval len údaj „nehnutel'nosti – pozemky“ a v poznámke uvedený údaj „ložiská rašeliny“. Z predmetného zápisu vôbec nie je zrejmé, ktorej nehnuteľnosti sa týka - chýba určenie parcelného čísla, výmera, určenie podľa katastrálneho územia, údaj o zápise v katastri nehnuteľnosti a podobne. Takáto „identifikácia“ nehnuteľnosti v žiadnom prípade nespĺňa požiadavky, ktoré sú kladené nielen na obsah súpisu konkurznej podstaty... ale aj na určenie nehnuteľnej veci vo všeobecnosti.

Z uvedeného dôvodu možno teda vysloviť nielen pochybnosť o tom, či nehnuteľnosti tvoria vôbec súčasť konkurznej podstaty úpadcu ale dokonca záver, že nehnuteľnosti z vyššie uvedených dôvodov do konkurznej podstaty nepatria. Vyriešenie tejto otázky je totiž nevyhnutné na posúdenie nielen účasti sťažovateľa v konaniach pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, ale aj na posúdenie pôsobnosti správcu vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam.»

V doplnení sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.10.2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžr 74/2011, porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.10.2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžr 74/2011 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplynulo, že sťažovateľka v predmetnej veci podala „z procesnej opatrnosti“ aj dovolanie. Ústavný súd dopytom na najvyššom súde zistil, že proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr 74/2011 zo 7. októbra 2011 bolo sťažovateľkou podané 28. novembra 2011 dovolanie. Dovolacie konanie je vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Sdo 70/2011.

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, II. ÚS 196/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky uvedených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2012